

INFORMACIJA

O POTREBI POTPISIVANJA KONVENCIJE O PRIZNANJU I IZVRŠENJU STRANIH PRESUDA U GRAĐANSKIM ILI TRGOVAČKIM STVARIMA

Konvencija o priznanju i izvršenju stranih presuda u građanskim ili trgovačkim stvarima¹ usvojena je na 22. plenarnom zasjedanju Haške konferencije za međunarodno privatno pravo 2. jula 2019. godine i od tog dana je dostupna za potpisivanje. Konvencija stupa na snagu 1. septembra 2023. godine za Evropsku uniju (primjenjivo u svih 27 država članica, osim Danske) i Ukrajinu. Pored navedenih država Konvenciju su još potpisale i Kostarika, Izrael, Ruska Federacija, Sjedinjene Američke Države i Urugvaj.²

Konvencija, koja se bavi jednom od tri oblasti međunarodnog privatnog prava – priznanjem i izvršenjem stranih presuda, predstavlja prekretnicu u izvršavanju prekograničnih sporova i treba da unaprijedi pravosudnu saradnju u domenu građanskih ili trgovačkih stvari. Njen cilj je promovisanje pristupa pravdi globalno putem unaprijeđene pravosudne saradnje, što će smanjiti rizike i troškove povezane s prekograničnim pravnim odnosima i rješavanjem sporova.

Konvencija je osmišljena da obezbijedi efikasan i djelotvoran sistem za priznanje i izvršenje stranih presuda u građanskim ili trgovačkim stvarima. Konvencija omogućava priznanje i izvršenje presuda koje ispunjavaju propisane uslove (članovi 5 i 6) i u njoj se određuju osnovi za moguće odbijanje priznanja i izvršenja takvih presuda (član 7). Da bi se olakšao promet presuda, u tekstu se ne sprječavaju države da priznaju ili izvrše presude prema nacionalnim propisima ili po osnovu drugih ugovora (članovi 15 i 23), ukoliko postoji isključiv osnov za priznanje i izvršenje (član 6).³

Ova konvencija pruža okvir za priznanje i izvršenje stranih presuda u svim državama ugovornicama čime se povećava praktična djelotvornost ovih presuda. Takođe, smanjiće se potreba za dupliranjem postupaka u dvije ili više država što znači da će presuda kojom se utvrđuje potraživanje u jednoj državi ugovornici biti pravosnažna u drugim državama

¹ Tekst Konvencije u radnom prevodu dat je u prilogu informacije

² [HCCH | #41 - Status table](#) na dan 10. januar 2023. godine

³ Eksplaineroni izvještaj [82411cc3-faf1-4427-82fb-ba11d832b517.pdf \(hcch.net\)](#)

ugovornicama, bez potrebe za ponavljanjem parničnog postupka radi utvrđivanja osnovanosti tužbenog zahtjeva. Konvencija će smanjiti troškove i vrijeme potrebno za obezbjeđivanje priznanja i izvršenja presuda, a pristup praktičnoj pravdi će biti brži i iziskivaće manje troškove.

Potpisivanje Konvencije je, u skladu je sa strateškim smjernicama za uspostavljanje kvalitetnog pravnog i institucionalnog okvira za efikasnu međunarodnu pravnu pomoć i saradnju, predviđen i Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Ne postoji potreba izmjene ili donošenja novih propisa.

Za sprovođenje Konvencije o priznanju i izvršenju stranih presuda u građanskim ili trgovačkim stvarima nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva.

Prilog: Konvencija o priznanju i izvršenju stranih presuda u građanskim ili trgovačkim stvarima

CONVENTION ON THE RECOGNITION AND ENFORCEMENT OF FOREIGN JUDGMENTS IN CIVIL OR COMMERCIAL MATTERS

(Concluded 2 July 2019)

The Contracting Parties to the present Convention,

Desiring to promote effective access to justice for all and to facilitate rule-based multilateral trade and investment, and mobility, through judicial co-operation,

Believing that such co-operation can be enhanced through the creation of a uniform set of core rules on recognition and enforcement of foreign judgments in civil or commercial matters, to facilitate the effective recognition and enforcement of such judgments,

Convinced that such enhanced judicial co-operation requires, in particular, an international legal regime that provides greater predictability and certainty in relation to the global circulation of foreign judgments, and that is complementary to the Convention of 30 June 2005 on Choice of Court Agreements,

Have resolved to conclude this Convention to this effect and have agreed upon the following provisions –

CHAPTER I – SCOPE AND DEFINITIONS

Article 1 Scope

1. This Convention shall apply to the recognition and enforcement of judgments in civil or commercial matters. It shall not extend in particular to revenue, customs or administrative matters.
2. This Convention shall apply to the recognition and enforcement in one Contracting State of a judgment given by a court of another Contracting State.

Article 2 *Exclusions from scope*

1. This Convention shall not apply to the following matters –
  - (a) the status and legal capacity of natural persons;
  - (b) maintenance obligations;
  - (c) other family law matters, including matrimonial property regimes and other rights or obligations arising out of marriage or similar relationships;
  - (d) wills and succession;
  - (e) insolvency, composition, resolution of financial institutions, and analogous matters;
  - (f) the carriage of passengers and goods;
  - (g) transboundary marine pollution, marine pollution in areas beyond national jurisdiction, ship-source marine pollution, limitation of liability for maritime claims, and general average;
  - (h) liability for nuclear damage;
  - (i) the validity, nullity, or dissolution of legal persons or associations of natural or legal persons, and the validity of decisions of their organs;

- (j) the validity of entries in public registers;
- (k) defamation;
- (l) privacy;
- (m) intellectual property;
- (n) activities of armed forces, including the activities of their personnel in the exercise of their official duties;
- (o) law enforcement activities, including the activities of law enforcement personnel in the exercise of their official duties;
- (p) anti-trust (competition) matters, except where the judgment is based on conduct that constitutes an anti-competitive agreement or concerted practice among actual or potential competitors to fix prices, make rigged bids, establish output restrictions or quotas, or divide markets by allocating customers, suppliers, territories or lines of commerce, and where such conduct and its effect both occurred in the State of origin;
- (q) sovereign debt restructuring through unilateral State measures.

2. A judgment is not excluded from the scope of this Convention where a matter to which this Convention does not apply arose merely as a preliminary question in the proceedings in which the judgment was given, and not as an object of the proceedings. In particular, the mere fact that such a matter arose by way of defence does not exclude a judgment from the Convention, if that matter was not an object of the proceedings.

3. This Convention shall not apply to arbitration and related proceedings.

4. A judgment is not excluded from the scope of this Convention by the mere fact that a State, including a government, a governmental agency or any person acting for a State, was a party to the proceedings.

5. Nothing in this Convention shall affect privileges and immunities of States or of international organisations, in respect of themselves and of their property.

Article 3 ***Definitions***

1. In this Convention –

- (a) “defendant” means a person against whom the claim or counterclaim was brought in the State of origin;
- (b) “judgment” means any decision on the merits given by a court, whatever that decision may be called, including a decree or order, and a determination of costs or expenses of the proceedings by the court (including an officer of the court), provided that the determination relates to a decision on the merits which may be recognised or enforced under this Convention. An interim measure of protection is not a judgment.

2. An entity or person other than a natural person shall be considered to be habitually resident in the State –

- (a) where it has its statutory seat;
- (b) under the law of which it was incorporated or formed;
- (c) where it has its central administration; or
- (d) where it has its principal place of business.

CHAPTER II – RECOGNITION AND ENFORCEMENT

Article 4 *General provisions*

1. A judgment given by a court of a Contracting State (State of origin) shall be recognised and enforced in another Contracting State (requested State) in accordance with the provisions of this Chapter. Recognition or enforcement may be refused only on the grounds specified in this Convention.
2. There shall be no review of the merits of the judgment in the requested State. There may only be such consideration as is necessary for the application of this Convention.
3. A judgment shall be recognised only if it has effect in the State of origin, and shall be enforced only if it is enforceable in the State of origin.
4. Recognition or enforcement may be postponed or refused if the judgment referred to under paragraph 3 is the subject of review in the State of origin or if the time limit for seeking ordinary review has not expired. A refusal does not prevent a subsequent application for recognition or enforcement of the judgment.

Article 5 *Bases for recognition and enforcement*

1. A judgment is eligible for recognition and enforcement if one of the following requirements is met –
  - (a) the person against whom recognition or enforcement is sought was habitually resident in the State of origin at the time that person became a party to the proceedings in the court of origin;
  - (b) the natural person against whom recognition or enforcement is sought had their principal place of business in the State of origin at the time that person became a party to the proceedings in the court of origin and the claim on which the judgment is based arose out of the activities of that business;
  - (c) the person against whom recognition or enforcement is sought is the person that brought the claim, other than a counterclaim, on which the judgment is based;
  - (d) the defendant maintained a branch, agency, or other establishment without separate legal personality in the State of origin at the time that person became a party to the proceedings in the court of origin, and the claim on which the judgment is based arose out of the activities of that branch, agency, or establishment;
  - (e) the defendant expressly consented to the jurisdiction of the court of origin in the course of the proceedings in which the judgment was given;
  - (f) the defendant argued on the merits before the court of origin without contesting jurisdiction within the timeframe provided in the law of the State of origin, unless it is evident that an objection to jurisdiction or to the exercise of jurisdiction would not have succeeded under that law;
  - (g) the judgment ruled on a contractual obligation and it was given by a court of the State in which performance of that obligation took place, or should have taken place, in accordance with
    - (i) the agreement of the parties, or
    - (ii) the law applicable to the contract, in the absence of an agreed place of performance,

unless the activities of the defendant in relation to the transaction clearly did not constitute a purposeful and substantial connection to that State;

(h) the judgment ruled on a lease of immovable property (tenancy) and it was given by a court of the State in which the property is situated;

(i) the judgment ruled against the defendant on a contractual obligation secured by a right in rem in immovable property located in the State of origin, if the contractual claim was brought together with a claim against the same defendant relating to that right in rem;

(j) the judgment ruled on a non-contractual obligation arising from death, physical injury, damage to or loss of tangible property, and the act or omission directly causing such harm occurred in the State of origin, irrespective of where that harm occurred;

(k) the judgment concerns the validity, construction, effects, administration or variation of a trust created voluntarily and evidenced in writing, and –

(i) at the time the proceedings were instituted, the State of origin was designated in the trust instrument as a State in the courts of which disputes about such matters are to be determined; or

(ii) at the time the proceedings were instituted, the State of origin was expressly or impliedly designated in the trust instrument as the State in which the principal place of administration of the trust is situated.

This sub-paragraph only applies to judgments regarding internal aspects of a trust between persons who are or were within the trust relationship;

(l) the judgment ruled on a counterclaim –

(i) to the extent that it was in favour of the counterclaimant, provided that the counterclaim arose out of the same transaction or occurrence as the claim; or

(ii) to the extent that it was against the counterclaimant, unless the law of the State of origin required the counterclaim to be filed in order to avoid preclusion;

(m) the judgment was given by a court designated in an agreement concluded or documented in writing or by any other means of communication which renders information accessible so as to be usable for subsequent reference, other than an exclusive choice of court agreement.

For the purposes of this sub-paragraph, an “exclusive choice of court agreement” means an agreement concluded by two or more parties that designates, for the purpose of deciding disputes which have arisen or may arise in connection with a particular legal relationship, the courts of one State or one or more specific courts of one State to the exclusion of the jurisdiction of any other courts.

2. If recognition or enforcement is sought against a natural person acting primarily for personal, family or household purposes (a consumer) in matters relating to a consumer contract, or against an employee in matters relating to the employee’s contract of employment –

(a) paragraph 1(e) applies only if the consent was addressed to the court, orally or in writing;

(b) paragraph 1(f), (g) and (m) do not apply.

3. Paragraph 1 does not apply to a judgment that ruled on a residential lease of immovable property (tenancy) or ruled on the registration of immovable property. Such a judgment is eligible for recognition and enforcement only if it was given by a court of the State where the property is situated.

Article 6

Exclusive basis for recognition and enforcement

Notwithstanding Article 5, a judgment that ruled on rights in rem in immovable property shall be recognised and enforced if and only if the property is situated in the State of origin.

Article 7 ***Refusal of recognition and enforcement***

1. Recognition or enforcement may be refused if –

(a) the document which instituted the proceedings or an equivalent document, including a statement of the essential elements of the claim –

(i) was not notified to the defendant in sufficient time and in such a way as to enable them to arrange for their defence, unless the defendant entered an appearance and presented their case without contesting notification in the court of origin, provided that the law of the State of origin permitted notification to be contested; or

(ii) was notified to the defendant in the requested State in a manner that is incompatible with fundamental principles of the requested State concerning service of documents;

(b) the judgment was obtained by fraud;

(c) recognition or enforcement would be manifestly incompatible with the public policy of the requested State, including situations where the specific proceedings leading to the judgment were incompatible with fundamental principles of procedural fairness of that State and situations involving infringements of security or sovereignty of that State;

(d) the proceedings in the court of origin were contrary to an agreement, or a designation in a trust instrument, under which the dispute in question was to be determined in a court of a State other than the State of origin;

(e) the judgment is inconsistent with a judgment given by a court of the requested State in a dispute between the same parties; or

(f) the judgment is inconsistent with an earlier judgment given by a court of another State between the same parties on the same subject matter, provided that the earlier judgment fulfils the conditions necessary for its recognition in the requested State.

2. Recognition or enforcement may be postponed or refused if proceedings between the same parties on the same subject matter are pending before a court of the requested State, where –

(a) the court of the requested State was seised before the court of origin; and

(b) there is a close connection between the dispute and the requested State.

A refusal under this paragraph does not prevent a subsequent application for recognition or enforcement of the judgment.

Article 8 ***Preliminary questions***

1. A ruling on a preliminary question shall not be recognised or enforced under this Convention if the ruling is on a matter to which this Convention does not apply or on a matter referred to in Article 6 on which a court of a State other than the State referred to in that Article ruled.

2. Recognition or enforcement of a judgment may be refused if, and to the extent that, the judgment was based on a ruling on a matter to which this Convention does not apply, or on a

matter referred to in Article 6 on which a court of a State other than the State referred to in that Article ruled.

Article 9 **Severability**

Recognition or enforcement of a severable part of a judgment shall be granted where recognition or enforcement of that part is applied for, or only part of the judgment is capable of being recognised or enforced under this Convention.

Article 10 **Damages**

1. Recognition or enforcement of a judgment may be refused if, and to the extent that, the judgment awards damages, including exemplary or punitive damages, that do not compensate a party for actual loss or harm suffered.
2. The court addressed shall take into account whether and to what extent the damages awarded by the court of origin serve to cover costs and expenses relating to the proceedings.

Article 11 **Judicial settlements (transactions judiciaires)**

Judicial settlements (*transactions judiciaires*) which a court of a Contracting State has approved, or which have been concluded in the course of proceedings before a court of a Contracting State, and which are enforceable in the same manner as a judgment in the State of origin, shall be enforced under this Convention in the same manner as a judgment.

Article 12 **Documents to be produced**

1. The party seeking recognition or applying for enforcement shall produce –
  - (a) a complete and certified copy of the judgment;
  - (b) if the judgment was given by default, the original or a certified copy of a document establishing that the document which instituted the proceedings or an equivalent document was notified to the defaulting party;
  - (c) any documents necessary to establish that the judgment has effect or, where applicable, is enforceable in the State of origin;
  - (d) in the case referred to in Article 11, a certificate of a court (including an officer of the court) of the State of origin stating that the judicial settlement or a part of it is enforceable in the same manner as a judgment in the State of origin.
2. If the terms of the judgment do not permit the court addressed to verify whether the conditions of this Chapter have been complied with, that court may require any necessary documents.

3. An application for recognition or enforcement may be accompanied by a document relating to the judgment, issued by a court (including an officer of the court) of the State of origin, in the form recommended and published by the Hague Conference on Private International Law.

4. If the documents referred to in this Article are not in an official language of the requested State, they shall be accompanied by a certified translation into an official language, unless the law of the requested State provides otherwise.

Article 13 *Procedure*

1. The procedure for recognition, declaration of enforceability or registration for enforcement, and the enforcement of the judgment, are governed by the law of the requested State unless this Convention provides otherwise. The court of the requested State shall act expeditiously.

2. The court of the requested State shall not refuse the recognition or enforcement of a judgment under this Convention on the ground that recognition or enforcement should be sought in another State.

Article 14 *Costs of proceedings*

1. No security, bond or deposit, however described, shall be required from a party who in one Contracting State applies for enforcement of a judgment given by a court of another Contracting State on the sole ground that such party is a foreign national or is not domiciled or resident in the State in which enforcement is sought.

2. An order for payment of costs or expenses of proceedings, made in a Contracting State against any person exempt from requirements as to security, bond, or deposit by virtue of paragraph 1 or of the law of the State where proceedings have been instituted, shall, on the application of the person entitled to the benefit of the order, be rendered enforceable in any other Contracting State.

3. A State may declare that it shall not apply paragraph 1 or designate by a declaration which of its courts shall not apply paragraph 1.

Article 15 *Recognition and enforcement under national law*

Subject to Article 6, this Convention does not prevent the recognition or enforcement of judgments under national law.

CHAPTER III – GENERAL CLAUSES

Article 16 *Transitional provision*

This Convention shall apply to the recognition and enforcement of judgments if, at the time the proceedings were instituted in the State of origin, the Convention had effect between that State and the requested State.

Article 17
Declarations limiting recognition and enforcement

A State may declare that its courts may refuse to recognise or enforce a judgment given by a court of another Contracting State if the parties were resident in the requested State, and the relationship of the parties and all other elements relevant to the dispute, other than the location of the court of origin, were connected only with the requested State.

Article 18
Declarations with respect to specific matters

1. Where a State has a strong interest in not applying this Convention to a specific matter, that State may declare that it will not apply the Convention to that matter. The State making such a declaration shall ensure that the declaration is no broader than necessary and that the specific matter excluded is clearly and precisely defined.

2. With regard to that matter, the Convention shall not apply –

(a) in the Contracting State that made the declaration;

(b) in other Contracting States, where recognition or enforcement of a judgment given by a court of a Contracting State that made the declaration is sought.

Article 19
Declarations with respect to judgments pertaining to a State

1. A State may declare that it shall not apply this Convention to judgments arising from proceedings to which any of the following is a party –

(a) that State, or a natural person acting for that State; or

(b) a government agency of that State, or a natural person acting for such a government agency.

The State making such a declaration shall ensure that the declaration is no broader than necessary and that the exclusion from scope is clearly and precisely defined. The declaration shall not distinguish between judgments where the State, a government agency of that State or a natural person acting for either of them is a defendant or claimant in the proceedings before the court of origin.

2. Recognition or enforcement of a judgment given by a court of a State that made a declaration pursuant to paragraph 1 may be refused if the judgment arose from proceedings to which either the State that made the declaration or the requested State, one of their government agencies or a natural person acting for either of them is a party, to the same extent as specified in the declaration.

Article 20
Uniform interpretation

In the interpretation of this Convention, regard shall be had to its international character and to the need to promote uniformity in its application.

Article 21
Review of operation of the Convention

The Secretary General of the Hague Conference on Private International Law shall at regular intervals make arrangements for review of the operation of this Convention, including any declarations, and shall report to the Council on General Affairs and Policy.

Article 22
Non-unified legal systems

1. In relation to a Contracting State in which two or more systems of law apply in different territorial units with regard to any matter dealt with in this Convention –
  - (a) any reference to the law or procedure of a State shall be construed as referring, where appropriate, to the law or procedure in force in the relevant territorial unit;
  - (b) any reference to the court or courts of a State shall be construed as referring, where appropriate, to the court or courts in the relevant territorial unit;
  - (c) any reference to a connection with a State shall be construed as referring, where appropriate, to a connection with the relevant territorial unit;
  - (d) any reference to a connecting factor in relation to a State shall be construed as referring, where appropriate, to that connecting factor in relation to the relevant territorial unit.
2. Notwithstanding paragraph 1, a Contracting State with two or more territorial units in which different systems of law apply shall not be bound to apply this Convention to situations which involve solely such different territorial units.
3. A court in a territorial unit of a Contracting State with two or more territorial units in which different systems of law apply shall not be bound to recognise or enforce a judgment from another Contracting State solely because the judgment has been recognised or enforced in another territorial unit of the same Contracting State under this Convention.
4. This Article shall not apply to Regional Economic Integration Organisations.

Article 23
Relationship with other international instruments

1. This Convention shall be interpreted so far as possible to be compatible with other treaties in force for Contracting States, whether concluded before or after this Convention.
2. This Convention shall not affect the application by a Contracting State of a treaty that was concluded before this Convention.
3. This Convention shall not affect the application by a Contracting State of a treaty concluded after this Convention as concerns the recognition or enforcement of a judgment given by a court of a Contracting State that is also a Party to that treaty. Nothing in the other treaty shall affect the obligations under Article 6 towards Contracting States that are not Parties to that treaty.

4. This Convention shall not affect the application of the rules of a Regional Economic Integration Organisation that is a Party to this Convention as concerns the recognition or enforcement of a judgment given by a court of a Contracting State that is also a Member State of the Regional Economic Integration Organisation where –
  - (a) the rules were adopted before this Convention was concluded; or
  - (b) the rules were adopted after this Convention was concluded, to the extent that they do not affect the obligations under Article 6 towards Contracting States that are not Member States of the Regional Economic Integration Organisation.

CHAPTER IV – FINAL CLAUSES

Article 24

Signature, ratification, acceptance, approval or accession

1. This Convention shall be open for signature by all States.
2. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval by the signatory States.
3. This Convention shall be open for accession by all States.
4. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands, depositary of the Convention.

Article 25

Declarations with respect to non-unified legal systems

1. If a State has two or more territorial units in which different systems of law apply in relation to matters dealt with in this Convention, it may declare that the Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them. Such a declaration shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.
2. If a State makes no declaration under this Article, the Convention shall extend to all territorial units of that State.
3. This Article shall not apply to Regional Economic Integration Organisations.

Article 26

Regional Economic Integration Organisations

1. A Regional Economic Integration Organisation which is constituted solely by sovereign States and has competence over some or all of the matters governed by this Convention may sign, accept, approve or accede to this Convention. The Regional Economic Integration Organisation shall in that case have the rights and obligations of a Contracting State, to the extent that the Organisation has competence over matters governed by this Convention.
2. The Regional Economic Integration Organisation shall, at the time of signature, acceptance, approval or accession, notify the depositary in writing of the matters governed by this Convention in respect of which competence has been transferred to that Organisation by its Member States. The Organisation shall promptly notify the depositary in writing of any changes to its competence as specified in the most recent notice given under this paragraph.
3. For the purposes of the entry into force of this Convention, any instrument deposited by a Regional Economic Integration Organisation shall not be counted unless the Regional

Economic Integration Organisation declares in accordance with Article 27(1) that its Member States will not be Parties to this Convention.

4. Any reference to a "Contracting State" or "State" in this Convention shall apply equally, where appropriate, to a Regional Economic Integration Organisation.

Article 27

Regional Economic Integration Organisation as a Contracting Party without its Member States

1. At the time of signature, acceptance, approval or accession, a Regional Economic Integration Organisation may declare that it exercises competence over all the matters governed by this Convention and that its Member States will not be Parties to this Convention but shall be bound by virtue of the signature, acceptance, approval or accession of the Organisation.

2. In the event that a declaration is made by a Regional Economic Integration Organisation in accordance with paragraph 1, any reference to a "Contracting State" or "State" in this Convention shall apply equally, where appropriate, to the Member States of the Organisation.

Article 28

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of the period during which a notification may be made in accordance with Article 29(2) with respect to the second State that has deposited its instrument of ratification, acceptance, approval or accession referred to in Article 24.

2. Thereafter this Convention shall enter into force –

(a) for each State subsequently ratifying, accepting, approving or acceding to it, on the first day of the month following the expiration of the period during which notifications may be made in accordance with Article 29(2) with respect to that State;

(b) for a territorial unit to which this Convention has been extended in accordance with Article 25 after the Convention has entered into force for the State making the declaration, on the first day of the month following the expiration of three months after the notification of the declaration referred to in that Article.

Article 29

Establishment of relations pursuant to the Convention

1. This Convention shall have effect between two Contracting States only if neither of them has notified the depositary regarding the other in accordance with paragraph 2 or 3. In the absence of such a notification, the Convention has effect between two Contracting States from the first day of the month following the expiration of the period during which notifications may be made.

2. A Contracting State may notify the depositary, within 12 months after the date of the notification by the depositary referred to in Article 32(a), that the ratification, acceptance, approval or accession of another State shall not have the effect of establishing relations between the two States pursuant to this Convention.

3. A State may notify the depositary, upon the deposit of its instrument pursuant to Article 24(4), that its ratification, acceptance, approval or accession shall not have the effect of establishing relations with a Contracting State pursuant to this Convention.

4. A Contracting State may at any time withdraw a notification that it has made under paragraph 2 or 3. Such a withdrawal shall take effect on the first day of the month following the expiration of three months following the date of notification.

Article 30 ***Declarations***

1. Declarations referred to in Articles 14, 17, 18, 19 and 25 may be made upon signature, ratification, acceptance, approval or accession or at any time thereafter, and may be modified or withdrawn at any time.

2. Declarations, modifications and withdrawals shall be notified to the depositary.

3. A declaration made at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession shall take effect simultaneously with the entry into force of this Convention for the State concerned.

4. A declaration made at a subsequent time, and any modification or withdrawal of a declaration, shall take effect on the first day of the month following the expiration of three months following the date on which the notification is received by the depositary.

5. A declaration made at a subsequent time, and any modification or withdrawal of a declaration, shall not apply to judgments resulting from proceedings that have already been instituted before the court of origin when the declaration takes effect.

Article 31 ***Denunciation***

1. A Contracting State to this Convention may denounce it by a notification in writing addressed to the depositary. The denunciation may be limited to certain territorial units of a non-unified legal system to which this Convention applies.

2. The denunciation shall take effect on the first day of the month following the expiration of 12 months after the date on which the notification is received by the depositary. Where a longer period for the denunciation to take effect is specified in the notification, the denunciation shall take effect upon the expiration of such longer period after the date on which the notification is received by the depositary.

Article 32 ***Notifications by the depositary***

The depositary shall notify the Members of the Hague Conference on Private International Law, and other States and Regional Economic Integration Organisations which have signed, ratified, accepted, approved or acceded to this Convention in accordance with Articles 24, 26 and 27 of the following –

(a) the signatures, ratifications, acceptances, approvals and accessions referred to in Articles 24, 26 and 27;

(b) the date on which this Convention enters into force in accordance with Article 28;

- (c) the notifications, declarations, modifications and withdrawals referred to in Articles 26, 27, 29 and 30; and
- (d) the denunciations referred to in Article 31.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on the 2nd day of July 2019, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Twenty-Second Session and to each of the other States which have participated in that Session.

**KONVENCIJA O PRIZNANJU I IZVRŠENJU STRANIH PRESUDA U GRAĐANSKIM ILI
TRGOVAČKIM STVARIMA**

Ugovorne strane ove konvencije,

u želji da unaprijede efikasan pristup pravosuđu za sve i da olakšaju na pravilima zasnovanu multilateralnu trgovinu i investicije, kao i mobilnost, pravosudnom saradnjom,

u vjeri da se takva saradnja može poboljšati stvaranjem ujednačene grupe osnovnih pravila o priznanju i izvršenju stranih presuda u građanskim ili trgovačkim stvarima,

kako bi se olakšalo efikasno priznanje i izvršenje takvih presuda,

uvjerene da takva unaprjeđena pravosudna saradnja iziskuje, posebno, međunarodno pravno uređenje koje obezbeđuje veću predvidljivost i sigurnost u vezi sa globalnim prometom stranih presuda, a to je komplementarno Konvenciji o sporazumima o izboru suda od 30. juna 2005. godine,

rješile su da u tom smislu zaključe ovu konvenciju i dogovorile se o sljedećim odredbama:

POGLAVLJE I – OBLAST PRIMJENE I DEFINICIJE

Član 1.

Oblast primjene

1. Ova konvencija se primjenjuje na priznanje i izvršenje presuda u građanskim ili trgovačkim stvarima. Ne proširuje se posebno na finansijska, carinska ili administrativna pitanja.

2. Ova konvencija se primjenjuje na priznanje i izvršenje presude u državi ugovornici, koju je donio sud druge države ugovornice.

Član 2.

Isključenja iz oblasti primjene

1. Ova konvencija ne primjenjuje se na sljedeće:

- a) status i pravnu sposobnost fizičkih lica;
- b) obaveze izdržavanja;
- v) druga porodičnopravna pitanja, uključujući uređivanje imovinskih odnosa u braku i druga prava ili obaveze koji proizilaze iz bračnih ili sličnih odnosa;
- g) testamente i nasljeđivanje;
- d) insolventnost, poravnanje, restrukturiranje finansijskih institucija i slična pitanja;
- đ) prevoz putnika i robe;
- e) prekogranično zagađenje mora, zagađenje mora u područjima koja su van nacionalne nadležnosti, zagađenje mora od brodova, ograničenje odgovornosti za pomorska potraživanja i generalna havarija;

- ž) odgovornost za nuklearnu štetu;
- z) valjanost, ništavnost ili prestanak pravnih lica ili udruženja fizičkih ili pravnih lica i valjanost odluka njihovih organa;
- i) valjanost upisa u javne registre;
- j) kleveta;
- k) privatnost;
- l) intelektualna svojina;
- lj) aktivnosti oružanih snaga, uključujući aktivnosti njihovog osoblja u vršenju službene dužnosti;
- m) aktivnosti na sprovođenju zakona, uključujući aktivnosti osoblja za sprovođenje zakona u vršenju službene dužnosti;
- n) borbu protiv monopola (konkurenčiju), osim u slučaju kada se presuda zasniva na ponašanju koje predstavlja sporazum o zabrani konkurenčije ili dogovorenu praksu među stvarnim ili potencijalnim konkurentima da se namještaju cijene, manipuliše ponudama, utvrđuju ograničenja ili kvote ili dijele tržišta raspoređivanjem kupaca, dobavljača, teritorija ili linija trgovine i ako su se takvo ponašanje i njegov učinak dogodili u državi porijekla;
- nj) restrukturiranje državnog duga jednostranim državnim mjerama.

2. Presuda se ne isključuje iz oblasti primjene ove konvencije ako se pitanje na koje se ova konvencija ne odnosi pojavilo samo kao prethodno pitanje u postupku u kojem je presuda donijeta, a ne kao predmet postupka. Konkretno, sama činjenica da se takvo pitanje pojavilo u odbrani ne isključuje presudu iz konvencije ako to pitanje nije predmet postupka.

3. Ova konvencija ne primjenjuje se na arbitražne i sa njima povezane postupke.

4. Presuda se ne isključuje iz oblasti primjene ove konvencije samom činjenicom da je država, uključujući vladu, vladinu agenciju ili neko lice koje zastupa državu bilo stranka u postupku.

5. Nijedna odredba ove konvencije ne utiče na privilegije i imunitete država niti međunarodnih organizacija, u vezi sa njima samima i njihovom imovinom.

Član 3.

Definicije

1. U ovoj konvenciji

- a) „tuženi“ označava lice protiv kojeg je ponijeta tužba ili protivtužba u državi porijekla;
- b) „presuda“ označava svaku odluku o meritumu koju je donio sud bez obzira na to kako se zove, uključujući dekret ili naredbu, kao i određivanje troškova, odnosno izdataka postupka od strane suda (uključujući sudskog službenika), pod uslovom da se određivanje odnosi na odluku o meritumu koja se može priznati, odnosno izvršiti na osnovu ove konvencije. Privremena mjera zaštite nije presuda.

2. Subjekt, odnosno lice koje nije fizičko lice smatra se da ima prebivalište u državi

- a) u kojoj ima svoje zvanično sjedište;
- b) u skladu sa čijim pravom je bilo osnovano, odnosno formirano;
- v) u kojoj ima centralnu upravu; ili
- g) u kojoj ima glavno mjesto poslovanja.

POGLAVLJE II – PRIZNANJE I IZVRŠENJE

Član 4.

Opšte odredbe

1. Presuda koju je donio sud države ugovornice (država porijekla) priznaje se i izvršava u drugoj državi ugovornici (zamoljena država) u skladu sa odredbama ovog poglavlja. Priznanje ili izvršenje se može odbiti samo iz razloga navedenih u ovoj konvenciji.

2. Ne preispituje se meritum presude u zamoljenoj državi. Može se uzeti u obzir samo ono što je neophodno za primjenu ove konvencije.

3. Presuda se priznaje samo ako ima dejstvo u državi porijekla, a izvršava se samo ako je izvršna u državi porijekla.

4. Priznanje ili izvršenje se može odložiti ili odbiti ako je presuda iz stava 3 predmet preispitivanja u državi porijekla ili ako nije istekao rok za traženje redovnog preispitivanja. Odbijanjem se ne sprječava naknadni zahtjev za priznanje ili izvršenje presude.

Član 5.

Osnove za priznanje i izvršenje

1. Presuda je prihvatljiva za priznanje i izvršenje ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova:

a) lice protiv kojeg se traži priznanje ili izvršenje imalo je prebivalište u državi porijekla u trenutku kada je postalo stranka u postupku u sudu porijekla;

b) fizičko lice protiv kojeg se traži priznanje ili izvršenje imalo je glavno mjesto poslovanja u državi porijekla u trenutku kada je postalo stranka u postupku u sudu porijekla, a tužba na kojoj se zasniva presuda proistekla je iz aktivnosti tog poslovanja;

v) lice protiv kojeg se traži priznanje ili izvršenje je lice koje je podnio tužbu, osim protivtužbe, na kojoj se zasniva presuda;

g) tuženi je vodio ogrank, agenciju ili drugu poslovnu jedinicu bez zasebnog svojstva pravnog lica u državi porijekla u trenutku kada je postalo stranka u postupku u sudu porijekla, a tužba na kojoj se zasniva presuda proistekla je iz aktivnosti tog ogranka, agencije, odnosno poslovne jedinice;

d) tuženi je izričito pristao na nadležnost suda porijekla u toku postupka u kome je presuda donijeta;

đ) tuženi je raspravljao o meritumu pred sudom porijekla, ne osporavajući nadležnost u roku predviđenom zakonom države porijekla, osim ako je očigledno da prigovor na nadležnost ili vršenje nadležnosti ne bi uspio po tom zakonu;

e) presudom se odlučilo o ugovornoj obavezi, a donio ju je sud države u kojoj je ta obaveza izvršena ili je trebalo da se izvrši, u skladu sa

- (i) sporazumom strana ili
- (ii) zakonom koji se primjenjuje na ugovor u odsustvu dogovorenog mesta izvršenja, osim ako aktivnosti tuženog u vezi sa transakcijom nijesu jasno predstavljale svrshodnu i bitnu vezu sa tom državom;

ž) presudom se odlučivalo o zakupu nepokretne imovine (najam) i donio ju je sud države u kojoj se imovina nalazi;

z) presuda je donijeta protiv tuženog u vezi sa ugovornom obavezom obezbjeđenom stvarnim pravom na nepokretnoj imovini koja se nalazi u državi porijekla, ako je ugovorni zahtjev podnijet zajedno sa zahtjevom protiv istog tuženog u vezi sa tim stvarnim pravom;

i) presudom se odlučivalo o vanugovornoj obavezi koja proizilazi iz smrti, fizičke povrede, štete ili gubitka materijalne imovine i radnje ili propusta koji je direktno izazvao takvu štetu, i presuda je nastala u državi porijekla, bez obzira na to gdje se ta šteta dogodila;

j) presuda se odnosi na valjanost, strukturu, imovinu, upravljanje ili mijenjanje trusta dobrovoljno formiranog i potvrđenog u pisanim oblicima,

(i) u vrijeme pokretanja postupka, država porijekla je u osnivačkom aktu trusta označena kao država pred čijim sudovima treba da se odluci o sporovima u vezi sa takvim stvarima; ili

(ii) u vrijeme pokretanja postupka, država porijekla se izričito ili implicitno označila u osnivačkom aktu trusta kao država u kojoj se nalazi sjedište uprave trusta. Ovaj podstav primjenjuje se samo na presude koje se odnose na interne aspekte trusta između lica koja su ili su bila u vezi sa trustom;

k) presudom se odlučivalo o protivtužbi

- (i) u mjeri u kojoj je bila u korist podnosioca protivtužbe, pod uslovom da je protivtužba proistekla iz iste transakcije ili događaja kao i tužba; ili
- (ii) u mjeri u kojoj je bila protiv podnosioca protivtužbe osim ako zakon države porijekla ne iziskuje da se podnese protivtužba da bi se izbjeglo isključivanje (prekluzija);

l) presudu je donio sud koji je određen u sporazu zaključenim ili dokumentovanim u pisanim oblicima ili na bilo koji drugi način komunikacije kojim su informacije postale dostupne da bi se koristile za dalje upućivanje, osim sporazuma o izboru isključivo nadležnog suda. Za svrhe ovog podstava, „sporazum o izboru isključivo nadležnog suda“ označava sporazum koji su zaključile dvije ili više strane, a koji određuje, u svrhu odlučivanja o sporovima koji su nastali ili mogu nastati u vezi sa posebnim pravnim odnosom, sudove jedne države ili jedan ili više posebnih sudova jedne države, čime je isključena nadležnost svih drugih sudova.

2. Ako se traži priznanje ili izvršenje protiv fizičkog lica koje deluje prvenstveno za lične, porodične ili potrebe domaćinstva (potrošač) u stvarima koje se tiču potrošačkog ugovora ili protiv zaposlenog lica u stvarima koje se tiču ugovora o radu zaposlenog

a) stav 1, tačka d) se primjenjuje samo ako je pristanak upućen sudu usmeno ili u pisanoj formi;

b) stav 1, tačke d), e) i l) se ne primjenjuju.

3. Stav 1 se ne primjenjuje na presudu kojom se odlučivalo o zakupu nepokretne imovine (najam) za stanovanje ili kojom se odlučivalo o upisu nepokretne imovine. Takva presuda je prihvatljiva za priznanje i izvršenje samo ako ju je doneo sud države u kojoj se imovina nalazi.

Član 6.

Isključiv osnov za priznanje i izvršenje

Bez obzira na član 5, presuda kojom se odlučivalo o stvarnom pravu na nepokretnoj imovini priznaje se i izvršava ako i samo ako se imovina nalazi u državi porijekla.

Član 7.

Odbijanje priznanja i izvršenja

1. Priznanje ili izvršenje se može odbiti ako
  - a) dokument kojim je pokrenut postupak ili sličan dokument, uključujući izlaganje bitnih elemenata tužbe,
    - (i) tuženom nije bio dostavljen blagovremeno i na način koji mu omogućuje pripremanje odbrane, osim ako se tuženi nije pojavio u sudu porijekla i iznio svoj predmet bez osporavanja obavještenja, pod uslovom da se zakonom države porijekla dozvoljava osporavanje obavještenja; ili
    - (ii) tuženi je bio obavješten u zamoljenoj državi na način koji nije u saglasnosti sa osnovnim načelima zamoljene države u pogledu dostave dokumenata;
  - b) je presuda dobijena prevarom;
  - v) bi priznanje ili izvršenje bilo očigledno nespojivo sa javnom politikom zamoljene države, uključujući situacije u kojima konkretni postupci koji su doveli do presude nijesu u saglasnosti sa osnovnim načelima pravičnosti postupka te države i situacije koje uključuju narušavanje bezbjednosti ili suvereniteta te države;
  - g) je postupak pred sudom porijekla bio u suprotnosti sa sporazumom ili označavanjem u osnivačkom aktu trusta na osnovu kojeg datи spor treba rješiti na sudu države koja nije država porijekla;
  - d) presuda nije u skladu sa presudom koju je donio sud zamoljene države u sporu između istih strana; ili
  - đ) presuda nije u skladu sa ranijom presudom koju je donio sud druge države između istih strana o istom predmetu, pod uslovom da ranija presuda ispunjava uslove potrebne za njeno priznanje u zamoljenoj državi.
2. Priznanje ili izvršenje se može odložiti ili odbiti ako se postupak između istih strana o istom predmetu vodi pred sudom zamoljene države ako
  - a) je postupak pokrenut pred sudom zamoljene države prije nego pred sudom porijekla; i
  - b) postoji bliska povezanost između spora i zamoljene države. Odbijanje na osnovu ovog stava ne spriječava naknadni zahtjev za priznanje ili izvršenje presude.

Član 8.

Prethodna pitanja

1. Odluka o prethodnom pitanju se ne priznaje niti izvršava po ovoj konvenciji ako je odluka o stvari na koju se ova konvencija ne primjenjuje, odnosno o stvari iz člana 6 o kojoj je odlučio sud države koja nije država iz tog člana.

2. Priznanje ili izvršenje se može odbiti ako je i u mjeri u kojoj je presuda zasnovana na odlučivanju o stvari na koju se ova konvencija ne primjenjuje, odnosno o stvari iz člana 6 o kojoj je odlučio sud države koja nije država iz tog člana.

Član 9.

Odvojivost

Priznanje ili izvršenje odvojivog dijela presude odobrava se u slučaju kada se traži priznanje ili izvršenje navedenog dijela ili kada se na osnovu ove konvencije može priznati ili izvršiti samo dio presude.

Član 10.

Naknada štete

1. Priznanje ili izvršenje presude se može odbiti ako i u mjeri u kojoj se presudom dodjeljuje naknada štete, uključujući preventivnu ili kaznenu odštetu, kojom se stranci ne nadoknađuje stvarni gubitak ili pretrpljena šteta.

2. Predmetni sud vodi računa o tome da li je i u kojoj je mjeri naknada štete koju je odredio sud porijekla namjenjena pokrivanju troškova i izdataka koji se odnose na postupak.

Član 11.

Sudska poravnjanja

Sudska poravnjanja koja je odobrio sud države ugovornice ili koja su zaključena tokom postupka pred sudom države ugovornice, a koja su izvršna na isti način kao i presuda u državi porijekla, izvršavaju se u skladu sa ovom konvencijom na isti način kao i presuda.

Član 12.

Dokumenti koje treba podnijeti

1. Strana koja traži priznanje ili izvršenje podnosi sljedeće:
  - a) potpunu i ovjerenu kopiju presude;
  - b) ako je presuda donijeta na osnovu izostanka, original ili ovjerenu kopiju dokumenta kojim se ustanavljava da je dokument kojim je pokrenut postupak ili ekvivalentan dokument bio dostavljen strani koja je izostala;

v) sva dokumenta potrebna da se utvrdi da je presuda važeća ili, po potrebi, da je izvršna u državi porijekla;

g) u slučaju iz člana 11, potvrda suda (uključujući sudskog službenika) države porijekla da je sudsko poravnanje ili dio poravnjanja izvršan na isti način kao i presuda u državi porijekla.

2. Ako sadržaj presude ne dozvoljava predmetnom суду da provjeri da li su uslovi iz ovog poglavlja ispunjeni, taj суд može tražiti bilo koji drugi potreban dokument.

3. Uz zahtjev za priznanje ili izvršenje može se priložiti dokument koji se odnosi na presudu, a izdao ga je sud (uključujući sudskog službenika) države porijekla u formi koju je preporučila i objavila Haška konferencija za međunarodno privatno pravo.

4. Ako dokumenti iz ovog člana nijesu na zvaničnom jeziku zamoljene države, uz njih će se priložiti ovjeren prevod na zvaničnom jeziku, osim ako zakonom zamoljene države nije predviđeno drugačije.

Član 13.

Postupak

1. Postupak priznanja, [postupak] izjašnjavanja o izvršenju ili prijavi za izvršenje, kao i [postupak] izvršenja presude, uređuju se zakonom zamoljene države osim ako ovom konvencijom nije predviđeno drugačije. Sud zamoljene države postupa hitno.

2. Sud zamoljene države ne odbija priznanje ili izvršenje presude po ovoj konvenciji na osnovu toga da priznanje ili izvršenje treba tražiti u drugoj državi.

Član 14.

Troškovi postupka

1. Osiguranje, jemstvo ili depozit, bez obzira na to kako je opisano, ne traži se od strane koja u jednoj državi ugovornici podnosi zahtjev za izvršenje presude koju je donio sud druge države ugovornice isključivo na osnovu toga što je ta strana inostrani državljanin ili nema prebivalište ili nije rezident u državi u kojoj traži izvršenje.

2. Nalog za plaćanje troškova ili izdataka postupka nastalih u državi ugovornici protiv bilo kojeg lica koje je izuzeto od zahtjeva u pogledu osiguranja, jemstva ili depozita na osnovu stava 1. ili zakona države u kojoj je pokrenut postupak, na zahtjev lica koje ima pravo na korist od naloga, postaje izvršan u bilo kojoj drugoj državi ugovornici.

3. Država se može izjasniti da neće primjenjivati stav 1 ili može navesti u izjašnjenju koji od njenih sudova neće primjenjivati stav 1.

Član 15.

Priznanje i izvršenje po domaćem zakonodavstvu

Uz poštovanje člana 6, ova konvencija ne sprječava priznanje ili izvršenje presuda po domaćem zakonodavstvu.

POGLAVLJE III – OPŠTE ODREDBE

Član 16.

Prelazna odredba

Ova konvencija se primjenjuje na priznanje i izvršenje presuda ako je u momentu pokretanja postupka u državi porekla konvencija imala dejstvo između te države i zamoljene države.

Član 17.

Izjave kojima se ograničava priznanje i izvršenje

Država može da izjavi da njeni sudovi mogu odbiti da priznaju ili izvrše presudu koju je donio sud druge države ugovornice ako su strane bile rezidenti zamoljene države, a odnos između strana i svi drugi elementi od značaja za spor, izuzev lokacije suda porijekla, bili povezani samo sa zamoljenom državom.

Član 18.

Izjave u vezi sa posebnim pitanjima

1. Kada država ima veliki interes da ne primjenjuje ovu konvenciju na određeno pitanje, ta država može da izjavi da neće primjenjivati konvenciju na to pitanje. Država koja daje takvu izjavu mora da obezbjedi da izjava ne bude šira nego što je potrebno i da isključenje posebnog pitanja bude jasno i precizno definisano.

2. U vezi sa navedenim pitanjem, konvencija se ne primjenjuje
  - a) u državi ugovornici koja je dala izjavu;
  - b) u drugim državama ugovornicama ako se traži priznanje ili izvršenje presude koju je donio sud države ugovornice koja je dala izjavu.

Član 19.

Izjave o presudama koje se odnose na državu

1. Država može da izjavi da neće primjenjivati ovu konvenciju na presude koje proizilaze iz postupaka u kojima je strana

- a) ta država ili fizičko lice koje zastupa tu državu; ili
- b) vladina agencija te države ili fizičko lice koje zastupa tu vladinu agenciju. Država koja daje takvu izjavu mora da obezbjedi da izjava ne bude šira nego što je potrebno i da isključenje iz oblasti primjene bude jasno i precizno definisano. U izjavi se ne pravi razlika između presuda u kojima je država, vladina agencija ili fizičko lice koje zastupa bilo koju od njih tuženi ili tužilac u postupku pred sudom porijekla.

2. Priznanje ili izvršenje presude koju je donio sud države koja je dala izjavu prema stavu 1. može se odbiti ako je presuda proistekla iz postupka u kojem je strana ona država koja je dala izjavu ili zamoljena država, jedna od njihovih vladinih agencija ili fizičko lice koje zastupa bilo koju od njih, u istoj mjeri u kojoj je određeno u izjavi.

Član 20.

Ujednačeno tumačenje

Pri tumačenju ove konvencije vodi se računa o njenom međunarodnom karakteru i potrebi za podsticanjem ujednačenosti njene primjene.

Član 21.

Preispitivanje funkcionisanja konvencije

Generalni sekretar Haške konferencije za međunarodno privatno pravo, u redovnim vremenskim razmacima, organizuje preispitivanje funkcionisanja ove konvencije, uključujući sve izjave, i izještava Savjet za opšte poslove i politiku.

Član 22.

Neujednačeni pravni sistemi

1. U odnosu na državu ugovornicu u kojoj se dva ili više pravnih sistema primjenjuju u različitim teritorijalnim jedinicama u pogledu bilo kojeg pitanja kojim se bavi ova konvencija,

a) svako upućivanje na pravo ili postupak države smatra se upućivanjem, prema potrebi, na pravo ili postupak koji su na snazi u odgovarajućoj teritorijalnoj jedinici;

b) svako upućivanje na sudove države smatra se upućivanjem, prema potrebi, na sud ili sudove u odgovarajućoj teritorijalnoj jedinici;

v) svako upućivanje na povezanost sa državom smatra se upućivanjem, prema potrebi, na povezanost sa odgovarajućom teritorijalnom jedinicom;

g) svako upućivanje na povezujući faktor u odnosu na državu smatra se upućivanjem, prema potrebi, na povezujući faktor u odnosu na odgovarajuću teritorijalnu jedinicu.

2. Bez obzira na stav 1, država ugovornica sa dvije ili više teritorijalnih jedinica u kojima se primjenjuju različiti pravni sistemi nije obavezna da primjenjuje ovu konvenciju na situacije koje uključuju samo takve različite teritorijalne jedinice.

3. Sud u teritorijalnoj jedinici države ugovornice sa dvije ili više teritorijalnih jedinica u kojima se primjenjuju različiti pravni sistemi nije obvezan da prizna ili izvrši presudu iz druge države ugovornice samo zato što je presuda prznata ili izvršena u drugoj teritorijalnoj jedinici iste države ugovornice na osnovu ove konvencije.

4. Ovaj član se ne primjenjuje na regionalne organizacije za ekonomski integracije.

Član 23.

Odnos prema drugim međunarodnim instrumentima

1. Ova konvencija se, koliko je to moguće, tumači tako da bude spojiva sa drugim ugovorima koji su na snazi u državama ugovornicama, bilo da su zaključeni prije ili poslije ove konvencije.

2. Ova konvencija ne utiče na primjenu ugovora od strane države ugovornice, koji je zaključen prije ove konvencije.

3. Ova konvencija ne utiče na primjenu ugovora od strane države ugovornice, koji je zaključen poslije ove konvencije kad je u pitanju priznanje ili izvršenje presude koju je donio sud države ugovornice koja je takođe strana tog ugovora. Nijedna odredba drugog ugovora ne utiče na obaveze iz člana 6 prema državama ugovornicama koje nijesu strane tog ugovora.

4. Ova konvencija ne utiče na primjenu pravila regionalne organizacije za ekonomske integracije koja je strana ove konvencije kada je u pitanju priznanje ili izvršenje presude koju je donio sud države ugovornice koja je takođe država članica date regionalne organizacije za ekonomske integracije ako su:

- a) pravila donijeta prije zaključenja ove konvencije; ili
- b) pravila donijeta posle zaključenja ove konvencije, i to u mjeri u kojoj ne utiču na obaveze iz člana 6 prema državama ugovornicama koje nijesu države članice date regionalne organizacije za ekonomske integracije.

POGLAVLJE IV

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

Potpisivanje, potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje

1. Ova konvencija je otvorena za potpisivanje svim državama.

2. Ova konvencija podlježe potvrđivanju, prihvatanju ili odobrenju država potpisnica.

3. Ova konvencija je otvorena za pristupanje svim državama.

4. Isprave o potvrđivanju, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju deponuju se u Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Holandije koja je depozitar konvencije.

Član 25.

Izjave u vezi sa neujednačenim pravnim sistemima

1. Ako država ima dvije ili više teritorijalnih jedinica u kojima se primjenjuju različiti pravni sistemi u odnosu na pitanja kojima se bavi ova konvencija, ona može da izjavi da će se konvencija primenjivati u svim njenim teritorijalnim jedinicama ili samo u jednoj, odnosno više njih. Takvu izjavu izričito daju teritorijalne jedinice u kojima se konvencija primjenjuje.

2. Ako država ne da izjavu na osnovu ovog člana, konvencija će se primjenjivati u svim teritorijalnim jedinicama te države.

3. Ovaj član se ne primjenjuje na regionalne organizacije za ekonomske integracije.

Član 26.

Regionalne organizacije za ekonomske integracije

1. Regionalna organizacija za ekonomske integracije koju čine samo suverene države i koja ima nadležnost u nekim ili svim pitanjima koja uređuje ova konvencija može da potpiše, prihvati, odobri ili pristupi ovoj konvenciji. U tom slučaju regionalna organizacija za ekonomske integracije ima prava i obaveze države ugovornice u mjeri u kojoj ta organizacija ima nadležnost u pitanjima koja reguliše ova konvencija.

2. Regionalna organizacija za ekonomske integracije, u trenutku potpisivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, obavještava depozitara pisanim putem o pitanjima koja uređuje ova konvencija u vezi sa kojima su države članice te organizacije prenjele nadležnost na tu organizaciju. Organizacija bez odlaganja obavještava depozitara pisanim putem o svim promjenama svoje nadležnosti, kako je određena u najnovijem obavještenju datom u skladu sa ovim stavom.

3. Za potrebe stupanja na snagu ove konvencije, nijedna isprava koju deponuje regionalna organizacija za ekonomske integracije ne uračunava se osim ako regionalna organizacija za ekonomske integracije ne izjavi saglasno članu 27. stav 1 da njene države članice neće biti strane ove konvencije.

4. Svako upućivanje na „državu ugovornicu“ ili „državu“ u ovoj konvenciji primjenjuje se, prema potrebi, jednako i na regionalnu organizaciju za ekonomske integracije.

Član 27.

Regionalna organizacija za ekonomske integracije kao ugovorna strana bez svojih država članica

1. U trenutku potpisivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, regionalna organizacija za ekonomske integracije može da izjavi da će ona izvršavati nadležnost u svim pitanjima koja uređuje ova konvencija, a da njene države članice neće biti strane ove konvencije, već će biti obavezane potpisivanjem, prihvatanjem, odobrenjem ili pristupanjem te organizacije.

2. U slučaju da regionalna organizacija za ekonomske integracije da izjavu u skladu sa stavom 1, svako upućivanje na „državu ugovornicu“ ili „državu“ u ovoj konvenciji primjenjuje se, prema potrebi, jednako i na države članice te organizacije.

Član 28.

Stupanje na snagu

1. Ova konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu koji slijedi po isteku perioda u toku kojeg se može dati saopštenje, u skladu sa članom 29. stav 2, da je druga država deponovala svoju ispravu o potvrđivanju, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju iz člana 24.

2. Nakon toga, konvencija stupa na snagu:

a) za svaku državu koja naknadno potvrdi, prihvati, odobri ili pristupi konvenciji, prvog dana u mjesecu koji slijedi po isteku perioda u toku kojeg se može dati saopštenje u skladu sa članom 29. stav 2, u vezi sa tom državom;

b) za teritorijalnu jedinicu na koju se ova konvencija primjenjuje prema članu 25 pošto je konvencija stupila na snagu za državu koja je dala izjavu, prvog dana u mjesecu koji slijedi po isteku tri mjeseca od datog saopštenja o izjavi iz tog člana.

Član 29.

Uspostavljanje odnosa saglasno konvenciji

1. Ova konvencija ima dejstvo između dvije države ugovornice samo ako nijedna od njih nije obavjestila depozitara o drugoj saglasno stavu 2, odnosno 3. U odsustvu takvog obavještenja, konvencija ima dejstvo između dvije države ugovornice od prvog dana u mjesecu koji slijedi po isteku perioda u toku kojeg se mogu podnosi obavještenja.

2. Država ugovornica može da saopšti depozitaru, u roku od 12 mjeseci od datuma obavještenja depozitara iz člana 32. tačka a), da potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje druge države nema dejstvo uspostavljanja odnosa između te dvije države saglasno ovoj konvenciji.

3. Država može da saopšti depozitaru, po deponovanju svoje isprave saglasno članu 24. stav 4, da njen potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje nema dejstvo uspostavljanja odnosa sa državom ugovornicom saglasno ovoj konvenciji.

4. Država ugovornica može u svakom trenutku da povuče svoje saopštenje koje je dala prema stavu 2, odnosno 3. Povlačenje ima dejstvo prvog dana u mjesecu koji slijedi po isteku tri mjeseca od datuma saopštenja.

Član 30.

Izjave

1. Izjave iz članova 14, 17, 18, 19 i 25 mogu se dati prilikom potpisivanja, potvrđivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, ili u bilo kojem trenutku poslije toga, i mogu se izmjeniti ili povući u svakom trenutku.

2. Izjave, izmjene i povlačenja saopštavaju se depozitaru.

3. Izjava data prilikom potpisivanja, potvrđivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja ima dejstvo istovremeno sa stupanjem ove konvencije na snagu za tu državu.

4. Izjava data poslije i svaka izmjena ili povlačenje izjave ima dejstvo od prvog dana u mjesecu koji slijedi po isteku tri meseca od datuma kada je depozitar primio dato obavještenje.

5. Izjava data poslije i svaka izmjena ili povlačenje izjave ne primjenjuju se na presude proistekle iz postupka pokrenutog pred sudom porijekla kada izjava počne da proizvodi dejstvo.

Član 31.

Otkazivanje

1. Država ugovornica ove konvencije može da otkaže konvenciju tako što o tome obavjesti depozitara pisanim putem. Otkazivanje se može ograničiti na određene teritorijalne jedinice sa neujednačenim pravnim sistemom na koje se primjenjuje ova konvencija.

2. Otkazivanje ima dejstvo od prvog dana u mjesecu koji slijedi po isteku 12 mjeseci od datuma kada je depozitar primio obavještenje. Ako se u obavještenju odredi duži period nakon kojeg otkazivanje počne da proizvodi dejstvo, otkazivanje će imati dejstvo po isteku tog dužeg perioda poslije datuma kada je depozitar primio obavještenje.

Član 32.

Obaveštenja depozitara

Depozitar obavještava članice Haške konferencije za međunarodno privatno pravo, kao i druge države i regionalne organizacije za ekonomske integracije koje su potpisale, potvratile, prihvatile, odobrile ili pristupile ovoj konvenciji u skladu sa članovima 24, 26 i 27, o sljedećem:

- a) o potpisima, potvrđivanjima, prihvatanjima, odobrenjima i pristupanjima iz članova 24, 26 i 27;
- b) o datumu stupanja konvencije na snagu saglasno članu 28;
- v) o saopštenjima, izjavama, izmjenama i povlačenjima izjava iz članova 26, 27, 29 i 30; i
- g) o otkazivanjima iz člana 31.

Kao potvrdu toga, doljepotpisani, propisno ovlašćeni, potpisali su ovu konvenciju.

Sačinjeno u Hagu, 2. jula 2019. godine na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednak vjerodostojna, u jednom primjerku koji se deponuje u arhivu Vlade Kraljevine Holandije i čiji se ovjereni primjerak šalje diplomatskim putem svakoj članici Haške konferencije za međunarodno privatno pravo od datuma njenog dvadeset drugog zasjedanja i svakoj državi koja je učestvovala.